

[Ministeren for offentlige arbejder.]

siden 1938 gennemført efterforskningsvirksomheden på en måde, der fortjener anerkendelse. Selskabet har investeret mange millioner kroner i efterforskningen og ventes yderligere at ville anvende betydelige beløb uanset risikoen for, at indvindingen af fundne råstoffer ikke bliver rentabel.

Under disse forhold mente regeringen, at det var bedst stemmende med danske interesser, at den nuværende bevillingshaver kunne fortsætte sin virksomhed her i landet. En betingelse herfor var det dog, at der ved forhandlinger med selskabet kunne tilvejebringes en ordning, der var mere tilfredsstillende for staten end den hidtidige.

Forhandlingerne om en nyordning med den tidligere bevillingshaver er indledt og videreført i forståelse med det i henhold til mineloven nedsatte rigsdagsudvalg. De har været vanskelige og tidkrævende, idet det ikke altid har været let at finde en formel, der kunne tilfredsstille de modstående synspunkter. Forhandlingerne er imidlertid blevet ført ud fra et gensidigt ønske om at opnå en for begge parter acceptabel løsning, så at en langvarig og bekostelig proces kunne undgås, også fordi en sådan retssag, medens den stod på, ville standse eller i alt fald hemme efterforskningsarbejdet, og fordi processen uanset dens udfald ikke ville løse spørgsmålet om den videre efterforskning af råstoffer i undergrunden og den eventuelle indvinding af disse.

Fra dansk side måtte man lægge afgørende vægt på, at den påbegyndte udforskning af undergrunden bliver gennemført fuldstændigt. Det nu foreliggende forhandlingsresultat er egnet til at sikre dette og må anses for tilfredsstillende for danske interesser.

Overenskomsten med Danish American Prospecting Co. er optrykt som bilag til den af folketingsudvalget afgivne betænkning, så at tingets ærede medlemmer har lejlighed til at sætte sig ind i dens enkeltheder, og jeg vil gerne understrege, at dette lovforslags vedtagelse bemyndiger regeringen til at slutte overenskomsten med det amerikanske børselskab, og at rigsdagen dermed har godkendt overenskomsten.

Bjørklund: Jeg takker den højtærede minister for hans udmærkede og klare redegørelse for alt det, der vedrører denne lovgivning, som jo har givet anledning til adskillige diskussioner i tinget gennem årene, og jeg kunne måske derfor nøjes med at sige, at vi fra vort parti kan anbefale lovforslaget. Dog vil jeg lige nævne, at lo-

ven om efterforskning og indvinding af råstoffer i kongeriget Danmarks undergrund, som den højtærede minister nævnte, er fra 1932, og at den oprindelig kun havde gyldighed til 1. juli 1940, men er blevet forlænget utallige gange, sidst i april 1949 med udløb den 1. maj i år. Da man forlængede loven sidste gang, ville man give det sagkyndige udvalg, som var nedsat til revision af loven, mulighed for også at forhandle om en nyordning om koncessionsforholdene. Disse forhandlinger er nu afsluttet, og der er opnået enighed om, at når loven nu gennemføres, udstedes der en ny eneretsbevilling på efterforskning og indvinding af visse råstoffer i undergrunden. Statens stilling til bevillingshaverne er nu på adskillige områder betydeligt forbedret, og det må hilses med tilfredshed, at denne gamle sag nu synes at få sin løsning, og at et kostbart og indviklet sagsanlæg undgås.

I det andet høje ting og i det der nedsatte udvalg har lovforslaget og udkastet til overenskomsten om denne eneretsbevilling været indgående behandlet, og jeg skal derfor slutte med at udtale, at mit parti kan anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Bjerg: Når man skal tage stilling til et forslag som det nærværende vedrørende eneretsbevilling til efterforskning og indvinding af råstoffer i Danmarks undergrund, kan man godt for at bruge et i denne forbindelse paradoksalt billede, at man føler sig på noget gyngende grund. Rent bortset fra, at bedømmelsen af, om der, således som ordningen nu foreligger, ydes Danmark et passende vederlag for de eventuelle værdier, er vanskelig, kan der reflekteres over, om sådanne fund virkelig er ønskelige. Man hører af og til, i hvert fald har jeg gjort det flere gange, udtalelser om, at der kan være visse farer forbundet med at finde disse værdier. Der tænkes i denne forbindelse særlig på olie; der kunne være fare for, at storpolitiske interesser kunne henledes på vort område. Personlig deler jeg dog ikke denne ængstelse, men jeg ved, den næres i visse kredse. Nu ligger sagen således, at vi i og for sig ikke i dag skal indlade os på en sådan handel; det er allerede vedtaget i 1932, enten vi kan lide det eller ej.

Om saltfundet i Harte den 13. november 1936, der, for ikke at bruge et for stærkt udtryk, var meget problematisk, kan løse os fra tidligere indgåede forpligtelser, synes efter de sagkyndiges udtalelser meget tvivlsomt. Jeg vil gerne vedrørende kontrollen med disse borer i Harte i pa-